

ter vare for nogle Aar siden i en jævn Stigning, og der kom da navnlig een betydelig Skat til, som vel var kjendt tidligere, men ikke i det Omfang; det var den Skat, der blev nødvendig, da det nye Vandværken indførtes. Erfaringen viste da, at Skattepaalæggene i langt højere Grad, end deres Beløb androg, bleve overførte paa Leierne, fordi der dengang var Trang til Leiligheder, og dette troer jeg er Noget, som Enhver, der har Kjendskab til disse Forhold, vil bekræfte. Det er Noget, der er ganske sikkert, og som jeg ogsaa nu ved denne Leilighed har hørt stadfæste af dem, jeg har talt med derom. Naar man nu spørger, hvor lang Tid der da skal gives Udsættelse med dette Skattepaalæg, maa jeg sige, at det ikke er mig magtpaaliggende, hvilket af de foreliggende Endringsforslag man vil vælge, idet man i alt Fald om 3 Aar kunde give en ny Forlængelse, hvis man ikke fandt, at den rette Tid da endnu var kommen til Skattepaalægget, men det vil dog vistnok være uheldigt at give en kortere Udsættelse end den, man allerede nu nogenlunde kan forudsætte at ville være den rette. Jeg troer ikke, at de Foranstaltninger, som skulle afhjælpe Trangen til Leiligheder, ville kunne træde i deres fulde Virksomhed i Løbet af 3 Aar. Den ene Art af disse Foranstaltninger gaaer ligefrem ud paa at tilvejebringe nye Boliger for den mindre velstillede Deel af Befolkningen, og der bygges allerede af Forskjellige, men der vil blive bygget endnu mere. Der er flere Selskaber, Foreninger og Stiftelser, som paataenke saadanne Foretagender, men som endnu ikke have forberedt Alt dertil, og som neppe i Løbet af 3 Aar ville kunne have alle Boliger færdige, ligesom maaskee heller ikke den Omflytning og de Forandringer, som høre dertil, til den Tid ville kunne være traadte ilibe i deres fulde Omfang. Den anden Art af Foranstaltninger, som vel ikke saa ligefrem vedkommer Boliger for den ringere stillede Deel af Befolkningen, men som dog vistnok vil faae Indflydelse derpaa, er Udvidelsen af Kjøbenhavn i det Hele taget, idet det nemlig, naar de mere Bemidlede faae flere Boliger at vælge mellem, ogsaa vil blive lettere for de mindre Bemidlede at skaffe sig Leilighed, da der saa vil blive flere Leiligheder tilovers.

Der er i den Retning et Par Foranstaltninger, som man kan imødesee, men som neppe heller i Løbet af 3 Aar ville kunne vise deres fulde Virkning; den ene er den selvstændige Bebyggelse af Gammelholm og den anden er Kjøbenhavns Nedleggelse som Fæstning og Bebyggelsen af endeel af det derved indvundne Areal; navnlig i den sidste Henseende tør man vistnok forudsætte, at der maa gaae nogen Tid hen, inden Byggeforetagender kunne paabegyndes. Jeg skal derfor tilraade det ærede Thing at slutte sig til det Forslag, jeg med et andet æret Medlem har tilladt mig at stille, nemlig, at der gives en Forlængelse af Skattefritagelsen i 5 Aar.

C. B. Nimestad: Hvorledes end den ærede Rigsdagsmand for Fredericia (Gad) seer denne Sag, seer han den efter min Overbeviisning saa forkeert, som Noget kan sees. Jeg skal i den Henseende kun gjøre den Bemærkning, at naar han har forsøgt paa at danne en almindelig Regel af denne enkelte Sag og paa Basis af denne Regel har givet mig Raad med Hensyn til min Virksomhed, troer jeg at handle bedst imod ham ved at overse dette. Det er meget langt fra Tilfældet, at Sagen forholder sig saaledes, som fremstillet af den ærede Rigsdagsmand, og jeg tør paa laane, at Ingen let vil faae den Mening, han udtalte, undtagen de, der befindende sig i en eller to Hjørner i det Sted, der er beliggende paa Hjørnet af Nørregade og Universitetspladsen; thi der læres rigtignok saadanne almindelige Sætninger. Dem faaer man for godt Kjøb; men de gjælde ikke i det virkelige Liv, og hvorfor ikke? Fordi man tager disse Sætninger i deres Almindelighed, uden at see hen til de enkelte specielle Forhold, som her findes. De vilde være ganske rigtige, dersom Arbeideren kunde flytte, dersom der var Steder, hvor han kunde faae Leilighed, saasnart han fik et Paalæg af sin Vært, thi paa den Maade kunde han tvinge Eieren; men da Arbeideren ikke kan boe hvor som helst, selv om der findes Leiligheder, fordi han ikke kan affee den Tid, der vil medgaae til at gaae en lang Vej, griber han en af de to Udveie, jeg sidst omtalte, enten giver han den højere Reie, eller ogsaa tager han